

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. apnarstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	VEZILJSTVO
	VEZENJE PO ŠTETIH NITIH: PRTIČ Z VEZENINO

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
<p>Psihologija</p> <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija <p>Komunikacija</p> <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) <p>Ergodidaktika</p>	<p>Teoretični del: 6 ur</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA <ul style="list-style-type: none"> – poznavanje tkanin za vezenje ter njihove lastnosti – poznavanje različnih motivov veziljstva – poznavanje in obvladovanje osnovnih oblikovalskih zakonitosti (zlati rez, simetrija, razporejanje vzorcev) – obvladovanje veziljske tehnike (po štetih nitih) – poznavanje pravilnega vzdrževanja izdelka z vezenino 		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<p>Osnovna tkanina za vezenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bombažna tkanina ali laneno platno – stkana enakomerno na vse strani – da se lahko štejejo niti in je vezenina enakomerna <p>Niti za vezenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – barvne niti: kratek pregled zgodovine, pomena barv in tradicionalnih barvnih kombinacij (prvotno so bile rjave; črne vezenine; tradicionalne kombinacije rdeče, modre, bele; redke zelene vezenine) – kakovost bombažnih niti (kakovostno barvana bombažna nit, da ne pušča barve na končnem izdelku) – narisek – skica, vzorec, shema za vezenino <p>Motivika vzorcev in njihov pomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stilizirani rastlinski motivi (nagelj, tulipani, zvončnice, listi ...), živali je v tradicionalnih vzorcih malo (ptice) 	<i>Čas priprave materiala: 2 uri</i> <i>Uvod o materialu in orodjih: 1 ura</i>

<p>Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – škarje – šivanka – blazina za šivanke – primerna osvetljava – povečevalno steklo po potrebi – primerna drža telesa in pozornost na raztegovanje telesa ob večurnem vezenju 	
<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – izmera blaga za prtiček – priprava skice in vzorca za vezenje – priprava kosa blaga za vezenje; postavitvev/razporeditev vzorcev na izbrani kos blaga – pomembne osnovne oblikovalske zakonitosti: zlati rez, simetrije, razmislek o razporejanju motiva za končni izgled izdelka (celostna estetika izdelka) – simetrija vzorcev, bordure, ponavljanje vzorca in tehnična priprava bordure (da se motiv ob ponavljanju »izide« in prilagajanje po potrebi) <p>vezenje po štetih nitih:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ križni vbod (križci, križci po štetih nitih) ○ polovični vbod (za vitico) ○ ažur za zaključevanje <ul style="list-style-type: none"> – pomen natančne in enakomerne izdelave ter izgled vezenine na obeh straneh tkanine – ročno robljenje izdelka 	

	<ul style="list-style-type: none"> – končna priprava izdelka (pranje, likanje, štrikanje/pletenje) – poznavanje pravilnega vzdrževanja izdelka z vezenino – uporabnost izdelkov z vezeninami 	<p><i>Postopki vezenja: 4 ure</i> <i>Obrobe vezenja in vzdrževanje: 4 ure</i></p>
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>regionalne značilnosti vezenin</i> – <i>pomen krašenja izdelkov v vsakdanu in ob letnih praznikih (motivika vezenin, različne barve vezenin v cerkvenem letu, tradicionalne barve vezenin ...)</i> – <i>raba vezenin na brisačah, posteljnini, prtih, mrtvaških prti, cerkveni prti</i> – <i>bala</i> <p><i>Znanje osnov ročnega vezenja je bilo od 2. pol. 19. stol. del obveznega šolanja, od leta 1888 so se vezilje izobraževale na strokovnih veziljskih šolah. Vezenje je bilo v preteklosti poklic, a hkrati tudi način preživljanja prostega časa. Ženske so z vezenino okrasile in bogatile tekstil, ki je bil del bale, tj. tekstil, ki so ga ženske pripravljale v času deklitva za svoj novi dom, predvsem prti in posteljno perilo. Prejšnje stoletje je bilo na Gorenjskem zaznamovano tudi z vzpostavitvijo izdelovalnice strojnih vezenin na Bledu, saj je to postal priljubljen tekstilni okras. Po 2. svetovni vojni je učenje (ročnega) vezenja v okviru osnovnošolskega izobraževanja zamiralo, vnovičen vzpon pa doživlja od 90. let 20. stol.</i></p>	

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<p>Kandidat(ka) mora:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po skici/shemi izdelati vzorec na blago po štetih nitih s križnim vbodom – prtič ustrezno ročno obrobti z <i>ažurom</i>, zlikati, oprati, poštirkati – ustrezno izdelati vezenine na obeh straneh izdelka (tudi zadnja stran) – primerna uporabiti motiviko (razporeditev na tkanini) in barve vezenine <p>Čas izdelave izdelka: 4- 8 ur</p>	<ul style="list-style-type: none"> – neestetski izdelek – nenatančni vbodi in vezenje – prisotnost vozlov – nepravilno vezenje po narisku – neopran, nezlikan in nepoštirkan izdelek

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

